

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

22. dubna 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana spotřebitelů – Směrnice 2008/48/ES – Spotřebitelské úvěrové smlouvy – Směrnice 93/13/EHS – Zneužívající ujednání – Platba provedená na základě protiprávního ujednání – Bezdůvodné obohacení poskytovatele úvěru – Promlčení práva na vydání plnění – Zásady unijního práva – Zásada efektivity – Článek 10 odst. 2 směrnice 2008/48 – Informace, které mají být uvedeny v úvěrové smlouvě – Zrušení určitých vnitrostátních požadavků na základě judikatury Soudního dvora – Výklad dřívějšího znění vnitrostátní právní úpravy v souladu s touto judikaturou – Časové účinky“

Ve věci C-485/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Krajského soudu v Prešove (krajský soud v Prešově, Slovensko) ze dne 12. června 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 25. června 2019, v řízení

LH

proti

Profi Credit Slovakia s. r. o.,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan a N. Jääskinen (zpravodaj), soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Profi Credit Slovakia s. r. o. A. Cvikovou, advokátkou,
- za slovenskou vládu B. Ricziovou, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi G. Goddina, jakož i N. Ruiz Garcíou a A. Tokárem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 3. září 2020,

* Jednací jazyk: slovenština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), zásady efektivity unijního práva, jakož i ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. 2008, L 133, s. 66, a opravy Úř. věst. 2009, L 207, s. 14; Úř. věst. 2010, L 199, s. 40; Úř. věst. 2011, L 234, s. 46, a Úř. věst. 2018, L 81, s. 85), zejména čl. 10 odst. 2 písm. h) a i) této směrnice.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi LH a Profi Credit Slovakia s. r. o. ve věci bezdůvodného obohacení této společnosti, které vyplývá z platby provedené dlužníkem na základě údajně zneužívajících nebo protiprávních ujednání smlouvy o spotřebitelském úvěru.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 93/13/EHS

- 3 Podle čl. 6 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993, L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288):

„Členské státy stanoví, že zneužívající ujednání použitá ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou podle jejich vnitrostátních právních předpisů pro spotřebitele závazná a že smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, může-li nadále existovat bez dotyčných zneužívajících ujednání.“

- 4 Článek 7 odst. 1 této směrnice uvádí:

„Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a soutěžitelů byly k dispozici odpovídající a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.“

Směrnice 2008/48

- 5 Účelem směrnice 2008/48 je podle jejího článku 1 harmonizovat některé aspekty právních a správních předpisů členských států, které se týkají smluv o spotřebitelském úvěru.
- 6 Článek 3 písm. i) této směrnice vymezuje pojem „roční procentní sazba nákladů“ (dále jen „RPSN“) pro účely této směrnice jako „celkové náklady úvěru pro spotřebitele vyjádřené jako roční procento celkové výše úvěru, případně včetně nákladů podle čl. 19 odst. 2“.
- 7 Článek 10 uvedené směrnice, nadepsaný „Informace, které mají být uvedeny v úvěrových smlouvách“, v odstavci 2 stanoví:

„Úvěrová smlouva jasně a výstižně uvádí

[...]

- g) [RPSN] a celkovou částku splatnou spotřebitelem, vypočtené v okamžiku uzavření úvěrové smlouvy; uvedeny musí být veškeré předpoklady použité pro výpočet této sazby;
- h) výši, počet a četnost plateb, jež má spotřebitel provést, a případně způsob přiřazování plateb k jednotlivým dlužným částkám s různými výpůjčními úrokovými sazbami pro účely splácení;
- i) je-li zahrnuto umoření jistiny úvěrové smlouvy s pevně stanovenou dobou trvání, právo spotřebitele obdržet bezplatně na požádání kdykoliv za trvání úvěrové smlouvy výpis z účtu v podobě tabulky umoření.

Tabulka umoření uvádí dlužné platby a lhůty a podmínky vztahující se ke splacení těchto částek; obsahuje rozčlenění každé splátky ukazující umořování jistiny, úrok vypočítaný na základě výpůjční úrokové sazby a veškeré případné dodatečné náklady; pokud není úroková sazba stanovena nebo je podle úvěrové smlouvy možné dodatečné náklady měnit, musí tabulka umoření jasně a stručně uvádět, že údaje tabulky platí pouze do změny výpůjční úrokové sazby nebo dodatečných nákladů v souladu s úvěrovou smlouvou;

[...]“

- 8 Článek 22 směrnice 2008/48, nadepsaný „Harmonizace a kogentní povaha směrnice“, v odstavci 1 stanoví:

„Pokud tato směrnice obsahuje harmonizovaná ustanovení, nesmějí členské státy ve svém vnitrostátním právu zachovávat ani zavádět ustanovení odchýlná od ustanovení této směrnice.“

Slovenská právní úprava

Občanský zákoník

- 9 Ustanovení § 53 Občianskeho zákonníku (občanský zákoník) zní takto:

„1. Spotřebitelské smlouvy nesmí obsahovat ustanovení, která způsobují významnou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran v neprospěch spotřebitele (dále jen ‚nepřijatelná podmínka‘). [...]

[...]

5) Nepřijatelné podmínky upravené v spotřebitelských smlouvách jsou neplatné.“

- 10 Ustanovení § 107 tohoto zákoníku stanoví:

„1) Právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení se promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil.

2) Nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky, a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo.

[...]“

- 11 Ustanovení § 451 odst. 2 uvedeného zákoníku vymezuje „bezdůvodné obohacení“ jako „majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů“.

Zákon č. 129/2010

- 12 Cílem zákona č. 129/2010 Z. z. o spotřebitelských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 129/2010 o spotřebitelských úvěrech a o jiných úvěrech a půjčkách pro spotřebitele a o změně a doplnění některých zákonů) je provést směrnici 2008/48 do slovenského práva.
- 13 Ustanovení § 9 odst. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 ve znění použitelném na spor v původním řízení stanovilo, že smlouva o spotřebitelském úvěru musí obsahovat výši, počet a termíny splátek jistiny, úroků a jiných poplatků, které nese dlužník, a případně pořadí, ve kterém budou splátky přiřazovány k jednotlivým nesplaceným zůstatkům s různými úrokovými sazbami spotřebitelského úvěru pro účely jeho splacení.
- 14 Slovenský zákonodárce za účelem dosažení souladu s výkladem čl. 10 odst. 2 směrnice 2008/48 provedeným v rozsudku ze dne 9. listopadu 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842, body 51 až 59), změnil zákon č. 129/2010 tak, že § 9 odst. 2 písm. i) tohoto zákona ve znění použitelném od 1. května 2018 stanoví, že smlouva o spotřebitelském úvěru musí uvádět „výši, počet, četnost splátek a případně pořadí, ve kterém se budou splátky přiřazovat k jednotlivým nesplaceným zůstatkům s různými úrokovými sazbami spotřebitelského úvěru pro účely jeho splacení.“
- 15 Podle § 11 odst. 1 zákona č. 129/2010 ve znění použitelném na spor v původním řízení se spotřebitelský úvěr „považuje za bezúročný a bez poplatků“, pokud smlouva o spotřebitelském úvěru neobsahuje požadované náležitosti, zejména podle § 9 odst. 2 písm. a) až k) tohoto zákona, nebo je v ní uvedena nesprávná RPSN v neprospěch spotřebitele.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 16 Dne 30. května 2011 uzavřeli žalobce v původním řízení a Profi Credit Slovakia smlouvu o spotřebitelském úvěru ve výši 1 500 eur s úrokovou sazbou ve výši 70 % a RPSN ve výši 66,31 %, tedy v celkové výši 3 698,40 eura, splatnou v 48 měsíčních splátkách ve výši 77,05 eura, bez upřesnění rozdělení splátek mezi jistinu, úroky a dodatečné náklady hrazené dlužníkem.
- 17 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že podle uvedené smlouvy mohla společnost Profi Credit Slovakia od prvního dne smluvního vztahu vybírat poplatky ve výši 367,49 eura za to, že spotřebitel bude mít v budoucnu možnost dosáhnout odkladu splacení úvěru. Z důvodu uplatnění těchto poplatků neobdržel žalobce v původním řízení dohodnutou částku 1 500 eur, ale zůstatkovou částku ve výši 1 132,51 eura, což představuje snížení o 24 %, i když nebylo jisté, že tento spotřebitel využije placené možnosti odložit splátky.
- 18 Předkládací rozhodnutí dále uvádí, že RPSN uvedená v této smlouvě (66,31 %) je nižší než úroková sazba (70 %), což může souviset se skutečností, že RPSN nebyla vypočtena na základě částky, kterou společnost Profi Credit Slovakia reálně vyplatila. V předkládacím rozhodnutí se uvádí, že uvedení RPSN v nesprávné výši je ve slovenském právu sankcionováno ztrátou nároku poskytovatele úvěru na zaplacení úroků a poplatků souvisejících s úvěrem.
- 19 Dne 2. února 2017 byl žalobce v původním řízení poté, co splatil celý úvěr, informován právníkem, že uvedené smluvní ujednání týkající se poplatků za možnost odkladu splátek je zneužívající a že údaje o RPSN, které mu byly poskytnuty, jsou chybné.
- 20 Dne 2. května 2017 podal žalobce v původním řízení žalobu na vrácení poplatků, které od něj byly podle jeho názoru protiprávně vybrány. Společnost Profi Credit Slovakia na svou obranu namítla promlčení práva dotyčného na podání žaloby. Rozhodnutím ze dne 15. listopadu 2018 Okresný súd Prešov (Okresní soud v Prešově, Slovensko) tuto žalobu zamítl.

- 21 Předkládající soud, Krajský soud v Prešově (Krajský soud v Prešově, Slovensko), k němuž podal žalobce v původním řízení odvolání, má za to, že dotčená smlouva může být v několika ohledech považována za smlouvu, která je v rozporu s pravidly unijního práva použitelnými v oblasti ochrany spotřebitele.
- 22 Na prvním místě předkládající soud uvádí, že podle § 107 odst. 1 a 2 občanského zákoníku se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí:
- buď uplynutím dvouleté promlčecí lhůty zvané „subjektivní“, která začíná běžet ode dne, kdy se dotyčná osoba dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na její úkor obohatil; tato lhůta byla v projednávané věci podle všeho dodržena, jelikož od informace, kterou obdržel žalobce v původním řízení (dne 2. února 2017), do podání jeho žaloby (dne 2. května 2017) uplynuly méně než dva roky; nebo
 - uplynutím tříleté promlčecí lhůty zvané „objektivní“, která začíná běžet od dne, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení; tato lhůta již podle všeho v projednávané věci uplynula, jelikož mezi zaplacením poplatků, o které se jedná v původním řízení, a podáním žaloby uplynuly více než tři roky; nebo
 - v případě „úmyslného“ bezdůvodného obohacení uplynutím desetileté „objektivní“ promlčecí lhůty, která začíná běžet rovněž ode dne, kdy k bezdůvodnému obohacení došlo; tato lhůta v projednávané věci podle všeho neuplynula.
- 23 Předkládající soud nejprve uvádí, že objektivní tříletá promlčecí lhůta začíná běžet a uplyne, i když poškozený spotřebitel nevěděl o zneužívající nebo protiprávní povaze smluvního ujednání, která vedla k bezdůvodnému obohacení. Podle předkládajícího soudu může takové vnitrostátní pravidlo zasahovat do práva na účinnou soudní ochranu zaručeného článkem 47 Listiny a být neslučitelné s judikaturou Soudního dvora týkající se ochrany spotřebitele, která je upravena zejména ve směrnici 93/13 a ve směrnici 2008/48.
- 24 Dále v případě, že by taková promlčecí lhůta, použitelná bez ohledu na možnou neznalost spotřebitele, byla považována za slučitelnou s unijním právem, se předkládající soud klade otázku, zda to samé platí i tehdy, pokud jde o důkazní břemeno, které nese spotřebitel. V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že slovenské soudy v minulosti uplatňovaly výše uvedená vnitrostátní ustanovení způsobem příznivým pro spotřebitele, když pružně připustily úmyslnou povahu bezdůvodného obohacení, čímž dotčeným osobám umožnily využít desetileté promlčecí lhůty, ale že tento přístup byl zpochybněn rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky) ze dne 18. října 2018.
- 25 Z uvedeného rozhodnutí podle předkládajícího soudu vyplývá, že spotřebitel, který se dovolává zvláštní desetileté objektivní promlčecí lhůty, musí prokázat, že poskytovatel úvěru měl skutečně v úmyslu neoprávněně se obohatit na úkor spotřebitele, a v případě neexistence takového důkazu lze vůči poskytovateli úvěru namítat obecnou tříletou objektivní promlčecí lhůtu. Slovenské soudy nižšího stupně jsou podle předkládajícího soudu povinny řídit se uvedeným rozhodnutím. Předkládající soud má však za to, že toto rozhodnutí může narážet na článek 47 Listiny a zásadu efektivity unijního práva, jelikož podle jeho názoru je pro spotřebitele, který nemá k dispozici všechny informace, prakticky nemožné předložit požadovaný důkaz.
- 26 Konečně v případě, že by Soudní dvůr rozhodl, že takové důkazní břemeno je slučitelné s požadavky unijního práva, vyvstávají podle předkládajícího soudu otázky týkající se jednak toho, ve vztahu ke které fyzické osobě musí spotřebitel dokázat, že věděla o porušení jeho práv, pokud je poskytovatelem úvěru právnická osoba, a jednak toho, jakou intenzitu porušení svých práv musí spotřebitel prokázat.
- 27 Na druhém místě předkládající soud uvádí, že v rámci plnění povinností vyplývajících z rozsudku ze dne 9. listopadu 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), slovenský zákonodárce změnil zákon č. 129/2010 tak, že s účinností od 1. května 2018 zrušil povinnost uvádět ve smlouvách

o spotřebitelském úvěru termíny splátek jistiny, úroků a jiných poplatků hrazených dlužníkem, která byla uvedena v § 9 odst. 2 písm. k) tohoto zákona ve znění použitelném na spor v původním řízení, pro nějž je rozhodné datum 30. května 2011. Tato povinnost byla nahrazena povinností uvádět v takových smlouvách „četnost plateb“, která je stanovena v § 9 odst. 2 písm. i) uvedeného zákona ve znění použitelném od 1. května 2018.

- 28 Jak přitom uvádí předkládající soud, v rozhodnutí ze dne 22. února 2018 Nejvyšší soud Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky) rozhodl, že pokud jde o takové smlouvy uzavřené před 1. květnem 2018, jako je smlouva dotčená ve věci v původním řízení, jsou slovenské soudy povinny dosáhnout výsledku vyplývajícího z uvedené legislativní změny prostřednictvím výkladu původního ustanovení v souladu s unijním právem, který vede k tomu, že poskytovatelé úvěrů jsou povinni v takových smlouvách uvádět informace požadované tímto ustanovením pouze obecně bez upřesnění ohledně rozdělení splátek mezi jistinu, úroky a dodatečné náklady související s úvěrem.
- 29 V tomto kontextu se předkládající soud táže, zda účinky směrnic tak, jak jsou uznány v judikatuře Soudního dvora, brání tomu, aby soud členského státu dospěl ve vztahu k vnitrostátnímu ustanovení, které bylo prohlášeno za neslučitelné s unijním právem, k výkladu, který je slučitelný s tímto právem, aniž své rozhodnutí odůvodnil nebo jej opřel o obvyklé metody výkladu. Kromě toho si předkládající soud klade otázku, zda by v případě, že by měl za to, že výklad v souladu s unijním právem směřuje k výkladu *contra legem*, mohl přiznat přímý účinek čl. 10 odst. 2 písm. h) a i) směrnice 2008/48 a nepoužít dotčené vnitrostátní ustanovení na smluvní vztah spojující účastníky sporu v původním řízení, obdobně s tím, co Soudní dvůr připustil zejména v oblasti diskriminace.
- 30 Předkládající soud zdůrazňuje souvislosti mezi posledně uvedenými otázkami a otázkami, které předložil Soudnímu dvoru ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 5. září 2019, Pohotovost (C-331/18, EU:C:2019:665), který byl vyhlášen po podání projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 31 Za těchto podmínek se Krajský soud v Prešove (Krajský soud v Prešově) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„A.

- 1) Je třeba článek 47 [Listiny] a implicitně právo spotřebitele na účinnou soudní ochranu vykládat tak, že brání ustanovení § 107 odst. 2 [slovenského] občanského zákoníku, které se týká promlčení práva spotřebitele v tříleté objektivní promlčecí lhůtě, podle které se právo spotřebitele na vrácení plnění z důvodu zneužívajícího ujednání promlčí i v případě, že spotřebitel sám nedokáže vyhodnotit zneužívající smluvní ujednání, a tato promlčecí lhůta uplyne i za situace, že spotřebitel o zneužívající povaze smluvního ujednání nevěděl?
- 2) Pokud je právní úprava promlčení práva spotřebitele ve tříleté objektivní lhůtě i navzdory jeho nevědomosti v souladu s článkem 47 Listiny a zásadou efektivity, předkládající soud pokládá následující otázku:

Odporují článku 47 Listiny a zásadě efektivity vnitrostátní právní předpisy, podle nichž spotřebitel nese před soudem důkazní břemeno ohledně toho, že osoby jednající za poskytovatele úvěru věděly, že poskytovatel úvěru porušuje práva spotřebitele, v dané věci, že věděly o tom, že v případě uvedení [RPSN] v nesprávné výši porušuje poskytovatel úvěru zákonné pravidlo, jakož i o tom, že v takovém případě je úvěr bezúročný a že přijetím úroků se poskytovatel úvěru bezdůvodně obohatí?
- 3) Pokud je odpověď na [druhou otázku] záporná, u koho z osob na straně věřitele, jakou jsou jednatelé, společníci a obchodní zástupci věřitele, má spotřebitel povinnost prokázat vědomost ve smyslu [druhé otázky]?

4) Pokud je odpověď na [druhou otázku] záporná, jaká intenzita vědomosti postačuje k dosažení cíle, kterým je prokázání úmyslu [poskytovatele úvěru] porušit předmětná pravidla na finančním trhu?

B.

5) Brání účinky směrnic a s nimi související judikatura Soudního dvora Evropské unie zejména rozsudky ze dne 19. dubna 2016, DI (C-441/14, EU:C:2016:278); ze dne 5. října 2004, Pfeiffer a další, (C-397/01 až C-403/01, EU:C:2004:584, body 113 a 114); ze dne 19. ledna 2010, Küçükdeveci (C-555/07, EU:C:2010:21, bod 48); ze dne 15. dubna 2008, Impact (C-268/06, EU:C:2008:223, bod 100); ze dne 24. ledna 2012, Dominguez (C-282/10, EU:C:2012:33, body 25, 27), a ze dne 15. ledna 2014, Association de médiation sociale (C-176/12, EU:C:2014:2, bod 38), takové vnitrostátní praxi, podle které k závěru o výkladu, který je v souladu s unijním právem, dospěl vnitrostátní soud bez použití výkladových metod a bez náležitého odůvodnění?

6) Pokud po použití výkladových metod, jakými jsou zejména teleologický výklad, doslovný výklad, historický výklad, systematický výklad, logický výklad (metoda *a contrario*, metoda *reductio ad absurdum*), a po použití vnitrostátního řádu jako celku za účelem dosažení cíle uvedeného v čl. 10 odst. 2 písm. h) a i) směrnice 2008/48 [...] dospěje soud k závěru, že výklad v souladu s unijním právem směřuje ke stavu *contra legem*, je v takovém případě, například při porovnání vztahů v oblasti diskriminace nebo ochrany zaměstnanců, možné přiznat uvedenému ustanovení směrnice pro účely ochrany podnikatelů vůči spotřebitelům při úvěrových vztazích přímý účinek a ponechat neuplatněným ustanovení zákona, které není v souladu s unijním právem?⁴

K předběžným otázkám

K pravomoci Soudního dvora a přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

32 Na prvním místě vyjadřuje společnost Profi Credit Slovakia pochybnosti o řádném průběhu řízení, v rámci kterého předkládající soud předkládá žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, a tvrdí, že neměla možnost se předem vyjádřit k důvodům přerušení řízení.

33 V tomto ohledu je však třeba připomenout, že v rámci řízení upraveného v článku 267 SFEU založeného na jasné dělbě činností mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem nebrání skutečnost, že předběžná otázka týkající se unijního práva byla případně položena bez předchozí kontradiktorní diskuze, tomu, aby byla Soudnímu dvoru taková otázka předložena, a Soudnímu dvoru v každém případě nepřísluší ověřovat, zda předkládací rozhodnutí bylo přijato v souladu s vnitrostátními a organizačními procesními pravidly (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. dubna 2020, Blue Air – Airline Management Solutions, C-584/18, EU:C:2020:324, body 39 až 41 a citovaná judikatura).

34 Na druhém místě společnost Profi Credit Slovakia tvrdí, že otázky položené předkládajícím soudem nejsou přípustné, neboť se netýkají výkladu ustanovení unijního práva, která harmonizují vnitrostátní pravidla promlčení, ani účinků směrnic, a dále proto, že článek 51 Listiny omezuje její působnost na situace, kdy členské státy uplatňují unijní právo, a konečně že tyto otázky nejsou pro účely řešení sporu v původním řízení užitečné.

35 Slovenská vláda má za to, že první otázka je nepřípustná, jelikož nesplňuje požadavky na odůvodnění uvedené v čl. 94 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora. Podle slovenské vlády z toho vyplývá, že není namístě zkoumat tři otázky položené v návaznosti na první otázku. Třetí a čtvrtá otázka v každém případě nespádají podle slovenské vlády do pravomoci Soudního dvora, jelikož se týkají výkladu pravidel vnitrostátního práva. Kromě toho pátá a šestá otázka nejsou podle názoru slovenské

vlády nezbytné pro rozhodnutí sporu v původním řízení, jelikož Soudnímu dvoru nepřísluší rozhodovat, zda výklad uvedených pravidel slovenského práva v souladu s unijním právem je, či není možný, a že navíc existuje jiný právní základ umožňující žalobě přímo vyhovět.

- 36 Pokud jde v tomto ohledu o první a druhou předběžnou otázku, je třeba konstatovat, že se v podstatě týkají výkladu článku 47 Listiny ve spojení se zásadou efektivity unijního práva.
- 37 Podle čl. 51 odst. 1 Listiny jsou přitom její ustanovení určena členským státům, pouze pokud uplatňují unijní právo a podle ustálené judikatury pojem „uplatňování unijního práva“ ve smyslu uvedeného ustanovení předpokládá existenci souvislosti mezi aktem unijního práva a dotčeným vnitrostátním opatřením, která jde nad rámec příbuznosti dotýčených oblastí nebo nepřímého dopadu jedné oblasti na druhou s přihlédnutím ke kritériím pro posouzení definovaným Soudním dvorem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. ledna 2020, *Baldonado Martín*, C-177/18, EU:C:2020:26, body 57 až 59, jakož i ze dne 16. července 2020, *Adusbef a další*, C-686/18, EU:C:2020:567, body 51 a 52).
- 38 Z ustálené judikatury Soudního dvora kromě toho vyplývá, že přísluší pouze vnitrostátnímu soudu, kterému byl spor předložen a který nese odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade a na které se v tomto ohledu vztahuje domněnka relevance. V důsledku toho, jestliže se položené otázky týkají výkladu nebo platnosti pravidla unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout, ledaže žádaný výklad podle všeho nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, pokud se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na dané otázky (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. července 2020, *Facebook Ireland a Schrems*, C-311/18, EU:C:2020:559, bod 73, a ze dne 8. října 2020, *Union des industries de la protection des plantes*, C-514/19, EU:C:2020:803, body 28 a 29).
- 39 V projednávané věci je pravda, že první dvě otázky položené předkládajícím soudem nezmiňují kromě Listiny žádné jiné akty unijního práva. Z odůvodnění uvedeného v předkládacím rozhodnutí však vyplývá, že je zde jasně a dostatečně prokázána spojitost mezi pravidly promlčení stanovenými v § 107 odst. 2 občanského zákoníku, která se použijí na žalobu podanou takovým spotřebitelem, jako je žalobce v původním řízení, a ustanoveními sekundárního unijního práva, jejichž účelem je zajistit ochranu spotřebitele.
- 40 Předkládající soud se totiž konkrétně táže, zda se tato vnitrostátní pravidla mohou dotknout nejen práva na účinnou právní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny, ale rovněž zda mohou narušit plný účinek ustanovení týkajících se zneužívajících ujednání uvedených ve směrnici 93/13 a ustanovení o spotřebitelských úvěrech, která jsou uvedena ve směrnici 2008/48.
- 41 Jinak řečeno, jak uvedl generální advokát v bodech 31 až 33 a 52 svého stanoviska, předkládající soud svými dvěma prvními otázkami usiluje o objasnění, aby mohl rozhodnout o tom, zda jsou ustanovení slovenského práva týkajících se promlčecích lhůt použitelná na žalobu podanou v oblasti spotřebitelských smluv v souladu se směrnicemi 93/13 a 2008/48.
- 42 První dvě otázky jsou tedy přípustné.
- 43 Pokud jde o třetí a čtvrtou předběžnou otázku, je třeba uvést, že se v podstatě týkají důkazu o úmyslné povaze bezdůvodného obohacení, která je vyžadována k tomu, aby se mohla uplatnit desetiletá promlčecí lhůta stanovená v § 107 odst. 2 *in fine* občanského zákoníku, a konkrétně určení osob, u nichž musí být takový úmysl prokázán, jakož i úrovně vědomosti, kterou tyto osoby musí v tomto ohledu mít.

- 44 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že znění těchto dvou otázek ani související odůvodnění předkládacího rozhodnutí neobsahují prvky, které by mohly prokázat souvislost mezi těmito otázkami a jakýmkoli ustanovením unijního práva. Nezbytnost dospět k takovému výkladu unijního práva, který bude užitečný pro vnitrostátní soud, přitom vyžaduje, aby vnitrostátní soud důsledně dodržel požadavky týkající se obsahu žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, které jsou výslovně uvedeny v článku 94 jednacího řádu Soudního dvora, který má předkládající soud znát. Je proto nezbytné, jak pod sankcí nepřijatelnosti položených otázek stanoví článek 94 jednacího řádu, aby samo předkládací rozhodnutí obsahovalo zaprvé stručné vylíčení rozhodných skutečností nebo alespoň vylíčení skutkových okolností, na kterých jsou otázky založeny, a zadruhé uvedení důvodů, na základě kterých má předkládající soud pochybnosti o výkladu nebo platnosti určitých ustanovení unijního práva, jakož i vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. dubna 2018, Consorzio Italian Management a Catania Multiservizi, C-152/17, EU:C:2018:264, body 21, 22 a 24 a citovaná judikatura).
- 45 Z toho vyplývá, že třetí a čtvrtá otázka, které předkládající soud položil Soudnímu dvoru, musí být považovány za nepřijatelné, jelikož předkládací rozhodnutí neobsahuje dostatečné odůvodnění, které by Soudnímu dvoru umožnilo poskytnout užitečnou odpověď na obě tyto otázky.
- 46 Konečně, pokud jde o pátou a šestou předběžnou otázku, argumenty předložené společností Profi Credit Slovakia a slovenskou vládou nemohou stačit k vyvrácení domněnky relevance těchto otázek v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 38 tohoto rozsudku, jelikož se v podstatě týkají způsobů výkladu vnitrostátních právních norem, které jsou použitelné na spor v původním řízení, který bude v souladu s unijním právem, zejména s ohledem na čl. 10 odst. 2 písm. h) a i) směrnice 2008/48, jak jej vykládá Soudní dvůr.
- 47 Za těchto podmínek důvod nepřijatelnosti, který slovenská vláda opírá o existenci jiného právního základu, a sice nesprávného uvedení RPSN v dotčené smlouvě, který podle jejího názoru umožňuje vyhovět žalobě v původním řízení bez zkoumání nesplnění povinnosti uvést rozdělení splátek mezi jistinu, úroky a dodatečné náklady hrazené dlužníkem, nemůže v žádném případě obstát. V tomto ohledu je třeba uvést, že Soudní dvůr již podobný argument odmítl v rozsudku ze dne 5. září 2019, Pohotovost (C-331/18, EU:C:2019:665, body 35 a 38), a že rozdíly existující mezi věcí v původním řízení a věcí, v níž byl vydán uvedený rozsudek, kterých se dovolává tato vláda, neodůvodňují zvolit jiné řešení než takovéto odmítnutí.
- 48 Z výše uvedeného vyplývá, že pátá a šestá otázka jsou přijatelné.

K první otázce

- 49 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. V této souvislosti Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudky ze dne 17. prosince 2015, Neptune Distribution, C-157/14, EU:C:2015:823, bod 33, a ze dne 25. listopadu 2020, Banca B., C-269/19, EU:C:2020:954, bod 24).
- 50 I když předkládající soud v projednávané věci omezil svou první otázku po formální stránce na výklad článku 47 Listiny, tato okolnost nebrání Soudnímu dvoru, aby předkládajícímu soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci v původním řízení užitečné, přičemž ze všech poznatků předložených tímto soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěží ty

prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. prosince 2015, Neptune Distribution, C-157/14, EU:C:2015:823, bod 34, a ze dne 8. května 2019, PI, C-230/18, EU:C:2019:383, bod 43).

- 51 V projednávaném případě je třeba první položenou otázku chápat tak, že jejím cílem je v podstatě určit, zda zásada efektivity musí být vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že se na žalobu podanou spotřebitelem za účelem vrácení bezdůvodně zaplacených částek na základě zneužívajících ujednání ve smyslu směrnice 93/13 nebo ujednání, která jsou v rozporu s požadavky směrnice 2008/48, vztahuje tříletá promlčecí lhůta, která začíná běžet ode dne, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení.
- 52 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle ustálené judikatury platí, že v případě neexistence unijní právní úpravy v dané oblasti je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby na základě zásady procesní autonomie upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která právním subjektům vyplývají z unijního práva, přičemž tyto podmínky nesmějí být méně příznivé než ty, které se týkají obdobných řízení na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti), ani upravené takovým způsobem, aby v praxi znemožňovaly nebo nadměrně ztěžovaly výkon práv přiznaných unijním právním řádem (zásada efektivity) (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. července 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578, bod 83, jakož i ze dne 6. října 2020, La Quadrature du Net a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 223 a citovaná judikatura).
- 53 Pokud jde konkrétně o zásadu efektivity, o kterou jako jedinou se v projednávané věci jedná, podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být každý případ, v němž vyvstává otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení znemožňuje nebo nadměrně ztěžuje použití unijního práva, analyzován s přihlédnutím k postavení tohoto ustanovení v řízení jako celku, k jeho průběhu a zvláštnostem u různých vnitrostátních orgánů. Z tohoto hlediska je třeba případně zohlednit základní zásady vnitrostátního právního systému, jako například právo na obhajobu, zásadu právní jistoty a řádný průběh řízení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. března 2017, Aquino, C-3/16, EU:C:2017:209, bod 53, jakož i ze dne 9. července 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, bod 60).
- 54 Kromě toho Soudní dvůr uvedl, že povinnost členských států zajistit účinnost práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, s sebou nese zejména pro práva vyplývající ze směrnice 93/13 požadavek účinné soudní ochrany zakotvený rovněž v článku 47 Listiny, který platí zejména pro procesní podmínky soudních řízení založených na takových právech (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. července 2014, Sánchez Morcillo a Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, bod 35, jakož i ze dne 31. května 2018, Sziber, C-483/16, EU:C:2018:367, bod 49).
- 55 Právě ve světle těchto skutečností je třeba posoudit, zda takové vnitrostátní pravidlo promlčení, jako je pravidlo zmíněné v bodě 51 tohoto rozsudku, může být považováno za slučitelné se zásadou efektivity, přičemž se tento přezkum musí týkat nejen délky lhůty dotčené v původním řízení, ale také podmínek jejího použití, včetně právní skutečnosti zvolené pro zahájení běhu uvedené lhůty (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. července 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, bod 61).
- 56 Zaprvé, pokud jde o námitku promlčení proti žalobám, které spotřebitelé podali za účelem uplatnění práv, která jim vyplývají z unijního práva, je třeba uvést, že takové pravidlo není samo o sobě v rozporu se zásadou efektivity, pokud jeho použití v praxi neznemožňuje nebo nadměrně neztěžuje výkon práv přiznaných zejména směrnicí 93/13 a směrnicí 2008/48.

- 57 Soudní dvůr totiž uznal, že ochrana spotřebitele nemá absolutní povahu a že stanovení přiměřených prekluzivních lhůt pro podání žaloby v zájmu právní jistoty je slučitelné s unijním právem (rozsudky ze dne 9. července 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, bod 56, jakož i ze dne 16. července 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578, bod 82 a citovaná judikatura).
- 58 Konkrétně Soudní dvůr již rozhodl, že čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 nebrání vnitrostátní právní úpravě, která sice stanoví nepromlčitelnost práva podat žalobu na určení neplatnosti zneužívajícího ujednání obsaženého ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, avšak pro právo podat žalobu směřující k uplatnění restitučních účinků tohoto určení neplatnosti stanoví promlčecí lhůtu, s výhradou, že jsou dodrženy zásady rovnocennosti a efektivity (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. července 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, bod 58, jakož i ze dne 16. července 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578, bod 84).
- 59 Zadruhé, pokud jde o délku přezkoumávané promlčecí lhůty, která je v projednávaném případě tříletá, Soudní dvůr rozhodl, že za podmínky, že je tato lhůta stanovena a dopředu známá, lhůta takového rozsahu je podle všeho v zásadě dostatečná k tomu, aby dotčenému spotřebiteli umožnila připravit a podat účinný opravný prostředek, takže tato délka sama o sobě není neslučitelná se zásadou efektivity (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. července 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, body 62 a 64, jakož i ze dne 16. července 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578, bod 87 a citovaná judikatura).
- 60 Pokud však jde zařetí o začátek běhu přezkoumávané promlčecí lhůty, za takových okolností, jako jsou okolnosti projednávané věci, existuje nezanedbatelné riziko, že se dotýčný spotřebitel během stanovené lhůty nebude dovolávat práv, která mu přiznává unijní právo (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. března 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 22 a citovaná judikatura), což mu znemožní uplatnění těchto práv.
- 61 Z údajů poskytnutých předkládajícím soudem zejména v rámci jeho první otázky totiž vyplývá, že tříletá lhůta stanovená v § 107 odst. 2 občanského zákoníku začíná běžet ode dne, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení, a k promlčení dojde i v případě, že spotřebitel není schopen sám posoudit, zda je smluvní ujednání zneužívající, nebo nevěděl o zneužívající povaze dotčeného smluvního ujednání.
- 62 V tomto ohledu je nezbytné zohlednit nerovné postavení, v němž se nacházejí spotřebitelé vůči prodávajícím nebo poskytovatelům z hlediska vyjednávací síly i úrovně informovanosti, a okolnost, že je možné, že spotřebitelé neznají, nebo si neuvědomují rozsah svých práv vyplývajících ze směrnice 93/13 nebo ze směrnice 2008/48 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. července 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, body 65 až 67, jakož i ze dne 16. července 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578, bod 90 a citovaná judikatura).
- 63 Jak přitom v podstatě uvedl generální advokát v bodech 71 až 73 svého stanoviska, takové úvěrové smlouvy, jako je smlouva dotčená ve věci v původním řízení, jsou obecně plněny po dlouhou dobu, a pokud je tedy událostí, která vede k počátku běhu tříleté promlčecí lhůty, jakákoli platba uskutečněná dlužníkem, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, nelze vyloučit, že přinejmenším u části uskutečněných plateb dojde k promlčení ještě před tím, než skončí platnost dotčené smlouvy, takže takový režim promlčení může spotřebitele systematicky zbavovat možnosti domáhat se vrácení plateb uskutečněných na základě smluvních ujednání, která jsou v rozporu s uvedenými směrnici.

- 64 Je tudíž třeba mít za to, že taková procesní pravidla, jako jsou pravidla dotčená ve věci v původním řízení, jelikož od spotřebitele vyžadují, aby podal žalobu ve lhůtě tří let od data, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení, a jelikož k tomuto obohacení může dojít v průběhu plnění dlouhodobé smlouvy, mohou nadměrně ztěžovat výkon práv, která mu přiznává směrnice 93/13 nebo směrnice 2008/48, a tedy že taková pravidla porušují zásadu efektivit (v tomto smyslu obdobně rozsudky ze dne 9. července 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, body 67 a 75, jakož i ze dne 16. července 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578, bod 91).
- 65 Kromě toho, jak uvedl generální advokát v bodech 87 a 89 svého stanoviska, úmysl prodávajícího nebo poskytovatele, který vedl k ujednání kvalifikovanému jako zneužívající, nemá ve vztahu k právům spotřebitele vyplývajícím z ustanovení směrnice 93/13 žádný význam, a totéž platí, pokud jde o čl. 10 odst. 2 směrnice 2008/48. Spotřebitel tedy nemůže být pro účely uplatnění práv vyplývajících z těchto ustanovení povinen prokázat úmyslnou povahu jednání dotčeného prodávajícího nebo poskytovatele. Z toho vyplývá, že možnost prodloužení tříleté promlčecí lhůty pod podmínkou, že spotřebitel prokáže úmysl prodávajícího nebo poskytovatele, jak je stanovena v § 107 odst. 2 občanského zákoníku, nemůže vyvrátit závěr učiněný v předchozím bodě tohoto rozsudku.
- 66 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že zásada efektivit musí být vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že na žalobu podanou spotřebitelem za účelem vrácení bezdůvodně zaplacených částek v rámci plnění z úvěrové smlouvy na základě zneužívajících ujednání ve smyslu směrnice 93/13 nebo ujednání, která jsou v rozporu s požadavky směrnice 2008/48, se vztahuje tříletá promlčecí lhůta, která začíná běžet ode dne, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení.

Ke druhé otázce

- 67 Vzhledem k tomu, že druhá otázka byla položena pouze pro případ záporné odpovědi na první otázku, s ohledem na kladnou odpověď na první otázku není důvodné na druhou otázku odpovídat.

K páté a šesté otázce

- 68 Podstatou páté a šesté otázky, které předkládající soud položil Soudnímu dvoru a které je třeba zkoumat společně, je způsob, jak vykládat konformně s unijním právem vnitrostátní právní úpravu, která byla prohlášena za neslučitelnou s požadavky vyplývajících z čl. 10 odst. 2 písm. h) a i) směrnice 2008/48, jak byl vyložen v rozsudku ze dne 9. listopadu 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), pokud byla dotčená úvěrová smlouva uzavřena před vyhlášením uvedeného rozsudku a před změnou uvedené vnitrostátní právní úpravy provedenou za účelem dosažení souladu s výkladem použitým v uvedeném rozsudku.
- 69 V tomto ohledu je třeba uvést, že v bodě 59 uvedeného rozsudku týkajícího se § 9 odst. 2 zákona č. 129/2010 ve znění použitelném v průběhu roku 2011, které je relevantní i v projednávané věci, Soudní dvůr vyložil čl. 10 odst. 2 písm. h) a i) směrnice 2008/48 v tom smyslu, že úvěrová smlouva uzavřená na dobu určitou, podle níž má být jistina úvěru umořována postupnými splátkami, nemusí přesně uvádět v podobě tabulky umoření, jaká část každé splátky připadá na splácení této jistiny, a že tato ustanovení ve spojení s čl. 22 odst. 1 této směrnice brání tomu, aby členský stát stanovil takovou povinnost ve své vnitrostátní právní úpravě.
- 70 V rozsudku ze dne 5. září 2019, Pohotovost (C-331/18, EU:C:2019:665, bod 51), Soudní dvůr potvrdil, že čl. 10 odst. 2 písm. h) až j) uvedené směrnice ve spojení s čl. 22 odst. 1 této směrnice brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že úvěrová smlouva musí upřesňovat rozčlenění každé splátky ukazující případně umořování jistiny, úrok a dodatečné náklady.

- 71 Kromě toho je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury výklad pravidla unijního práva ze strany Soudního dvora objasňuje a upřesňuje význam a dosah tohoto pravidla tak, jak musí být nebo mělo být chápáno a používáno od okamžiku jeho vstupu v platnost. Z toho vyplývá, že takto vykládané pravidlo může a musí být použito soudem i na právní vztahy vzniklé před vynesemím rozsudku rozhodujícím o žádosti o výklad, pokud jsou kromě toho splněny podmínky umožňující předložit příslušným soudům spor týkající se použití uvedeného pravidla (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. září 2019, Pohotovost, C-331/18, EU:C:2019:665, bod 53).
- 72 Ve věci v původním řízení tudíž přísluší předkládajícímu soudu, aby za použití metod uznaných vnitrostátním právem vyložil slovenská ustanovení použitelná ke dni uzavření dotčené smlouvy, a sice ke dni 30. května 2011, v co možná největším rozsahu v souladu se směrnicí 2008/48, jak je vyložena v rozsudku ze dne 9. listopadu 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842). Vnitrostátní soud se nemůže platně domnívat, že dotčená vnitrostátní ustanovení nelze vyložit konformně s unijním právem pouze z toho důvodu, že tato ustanovení byla vykládána slovenskými soudy v rozporu s unijním právem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. září 2019, Pohotovost, C-331/18, EU:C:2019:665, body 54 a 55, jakož i ze dne 5. března 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, body 42 a 44).
- 73 I když je tato povinnost konformního výkladu omezena obecnými právními zásadami zejména zásadou právní jistoty v tom smyslu, že nemůže sloužit jako základ pro výklad vnitrostátního práva *contra legem*, vnitrostátní soudy, včetně soudů rozhodujících v posledním stupni, musí případně změnit vnitrostátní judikaturu, vychází-li tato judikatura z výkladu vnitrostátního práva, který je neslučitelný s cíli směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. září 2019, Pohotovost, C-331/18, EU:C:2019:665, bod 56, jakož i ze dne 5. března 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, body 43 a 45).
- 74 V projednávané věci Soudní dvůr již v rozsudku ze dne 5. září 2019, Pohotovost (C-331/18, EU:C:2019:665, bod 57), rozhodl, že čl. 10 odst. 2 a čl. 22 odst. 1 směrnice 2008/48, jak byly vyloženy v rozsudku ze dne 9. listopadu 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), jsou použitelné na takovou úvěrovou smlouvu, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, která byla uzavřena před vyhlášením tohoto druhého rozsudku a před změnou vnitrostátní právní úpravy provedenou za účelem dosažení souladu s výkladem použitým v uvedeném rozsudku. Soudní dvůr tedy považoval za irelevantní podpurné otázky předkládajícího soudu ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 5. září 2019, Pohotovost (C-331/18, EU:C:2019:665), které se stejně jako v projednávané věci týkaly případných účinků těchto ustanovení směrnice 2008/48 na vztah mezi jednotlivci dotčenými ve sporu v původním řízení, za předpokladu, který nebyl potvrzen, že by uvedená právní úprava nemohla být vykládána konformně s unijním právem.
- 75 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na pátou a šestou otázku odpovědět tak, že čl. 10 odst. 2 a čl. 22 odst. 1 směrnice 2008/48, jak byly vyloženy v rozsudku ze dne 9. listopadu 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), jsou použitelné na úvěrovou smlouvu, která byla uzavřena před vyhlášením uvedeného rozsudku a před změnou vnitrostátní právní úpravy provedenou za účelem dosažení souladu s výkladem zvoleným v uvedeném rozsudku.

K nákladům řízení

- 76 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Zásada efektivity musí být vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že na žalobu podanou spotřebitelem za účelem vrácení bezdůvodně zaplacených částek v rámci plnění z úvěrové smlouvy na základě zneužívajících ujednání ve smyslu směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, nebo ujednání, která jsou v rozporu s požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS, se vztahuje tříletá promlčecí lhůta, která začíná běžet ode dne, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení.**
- 2) **Článek 10 odst. 2 a čl. 22 odst. 1 směrnice 2008/48, jak byly vyloženy v rozsudku ze dne 9. listopadu 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), jsou použitelné na úvěrovou smlouvu, která byla uzavřena před vyhlášením uvedeného rozsudku a před změnou vnitrostátní právní úpravy provedenou za účelem dosažení souladu s výkladem zvoleným v uvedeném rozsudku.**

Podpisy.